

Historia inspirerad av Bayeuxtapeten

Författaren **Ken Follett** är född 1949 i Cardiff i Wales i sydvästra Storbritannien av nyreligiösa föräldrar som förbjöd honom att titta på både film och tv. Lite grymt kan man tycka, men det fick den positiva effekten att lille Kenneth tidigt utvecklade ett intresse för läsning. Något som han fick nytta av senare i livet.

Efter studier i filosofi på University College London började han 1970 ta kurser i journalistik, vilket ledde till några års jobb som reporter på olika tidningar, samtidigt som han som hobby började skriva skönlitteratur under kvällar och helger.

Framgången kom 1978 med boken *Nålens öga*, vilken gjorde honom både rik och internationellt känd. En bok som också filmades med **Donald Sutherland** i huvudrollen. Denna bok följdes upp med *Kod Rebecca* (1981).

Efter dessa succéer har Follett fortsatt att publicera över 40 böcker, mestadels thrillers och historiska romaner. Totalt har han sålt drygt 130 miljoner exemplar och fyra av hans verk har placerat sig på förstaplatsen i New York Times bestsellerlista. Hans framgångar är så stora att han idag har ett större kontor i utkanten av London med över 25 heltidsanställda som sköter hela hans internationella verksamhet.

1990 publicerades *Svärdet och spiran*, en bok som skulle visa sig bli en stor succé och den första i den episka historiska romantrilogin som på svenska fått namnet *Katedralserien*. Uppföljarna består av *En värld utan slut* (2008) och den *Eviga elden* (2017).

Författarens senaste bok *Aftonen och morgonen* kan sägas vara en prolog till de tre böckerna och skildrar vad som hände

innan, och på vilket sätt, den fiktiva staden Kingsbridge byggdes upp. Den stad som är en genomgående plats i Katedralserien.

Liksom Folletts alla andra historiska romaner ligger det en hel del forskning bakom skildringarna. Något som är nödvändigt för att en berättelse ska kännas trovärdig. Här har den berömda och fantastiska Bayeuxtapeten varit en stor inspiration.

Bayeuxtapeten är en medeltida broderad textil som skildrar normandernas erövring av England år 1066. Den utfördes sannolikt ungefär år 1076 och har en längd på 70 m och beskriver 73 historiska händelser. Tapeten innehåller i sina bilder ett försvar för normandernas och Vilhelm Erövrarens anspråk på England mot anglosaxarna, och utmynnar i det berömda slaget vid Hastings 1066. I Sverige har vi den berömda Överhogdalstapeten som troligtvis vävdes under samma period.

Aftonen och morgonen skildrar dock tiden innan de händelser som beskrivs i Bayeuxtapeten. Boken startar år 997 efter Kristus. En tid som ibland benämns som den "mörka" äldre medeltiden. En epok som inte har lämnat så många byggnader efter sig då de flesta var byggda av trä och som har murknat under det millenium som gått. Ej heller finns det så mycket bilder eller skrifter bevarade från denna tid. Under denna period drabbas Englands södra delar med jämna mellanrum av överfall från vikingar som plundrar dess byar på rikedomar, och rövar bort många av deras innevånare som slavar.

Och det är just vad som händer en morgon i staden Combe, där den unge båtbyggaren och huvudpersonen Edgar bor med sina föräldrar och två bröder. Under vikingaräden dör fadern och i stort sett hela byn bränns ner. Så också familjens båtbyggerverkstad. Omständigheterna tvingar bort familjen och de hamnar så småningom på platsen Drengs färjeläge där de fått överta en bit mark.

Romanen, som är en tegelsten på över 700 sidor, skildrar därefter en mängd olika spännande händelser i byn och den närliggande storstaden Shiring. Förutom Edgar finns där många olika personer som driver handlingen framåt. Till exempel den starka kvinnan Ragna, som är en adelsdam som har kommit från det franska Normandiet för att gifta sig med den engelske herremannen Wigwulf. Ken Follett har alltid någon eller några starka kvinnor med i sina historiska romaner. Detta som följd av att han själv anser att feminismen är det som drivit fram världens förändringar mest av allt. Övriga personer som får stor plats i romanen är Wigwulfs bägge onda halvbröder Wynstan och Wighelm samt den homosexuelle munken Aldred.

Boken är en typisk skildring om kampen mellan det onda och det goda. Och liksom Bayeuxtapeten utspelas boken både i England och Normandie. Ingredienserna girighet, makt, kärlek, våld och sexualitet skildras på ett personligt trovärdigt sätt och författaren lyckas genom hela boken hålla spänningen vid liv. Aftonen och morgonen kommer säkerligen även den bli en bästsäljare.

Bland andra kassasuccéer som författaren haft måste jag nämna den storslagna Århundradet-trilogin, om fem familjer genom 1900-talets konflikter och krig, i form av de tre böckerna Giganternas fall (2010), Världens vinter (2012), och Evighetens rand (2014).

Peter Roth

Aftonen och morgonen

Ken Follett

Albert Bonniers förlag

KATEDRALSERIEN

KEN
FOLLETT

*Aftonen och
morgonen*

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Ken Follets senaste historiska roman